

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งนำเสนอรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิด การศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อแก้ปัญหาสภาพการณ์ดังที่ได้กล่าวข้างต้น กระบวนการวิจัยในครั้งนี้จึงใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิง ผสมผสาน (Mixed Methods Research) เป็นการนำเอาแนวคิดของวิธีการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับ วิธีการเชิงคุณภาพ เพื่อการศึกษาหาคำตอบเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางการ ศึกษาอื่นๆ มุ่งสู่คำตอบและความรู้หลากหลายแง่มุมขึ้น (Creswell, 2011) อันนำไปสู่แนวทางในการ การบริหารจัดการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของอาจารย์นิเทศก์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 มุ่งศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของ อาจารย์นิเทศก์ สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่ง ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้ 1) ปัญหาการขาดการนิเทศของอาจารย์สำหรับการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ 2) วิเคราะห์สาเหตุการขาดการนิเทศของอาจารย์ นิเทศก์สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ 3) จัดลำดับ ความสำคัญของความต้องการจำเป็นของอาจารย์นิเทศก์สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน บริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ 4) แนวทางการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์สำหรับการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ สำหรับการวิจัยในระยะที่ 2 มุ่งพัฒนา รูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ การวิจัยในระยะที่ 3 มุ่งศึกษา ประสิทธิภาพรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้าสำหรับการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอ ประชากรที่ใช้ ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การ วิเคราะห์ข้อมูลซึ่งแต่ละขั้นตอนของการวิจัย มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ สำหรับการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้ 1) ปัญหาการขาดการนิเทศของอาจารย์สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สาม จังหวัดชายแดนใต้ 2) วิเคราะห์สาเหตุการขาดการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์สำหรับการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ 3) จัดลำดับความสำคัญของความ ต้องการจำเป็นของอาจารย์นิเทศก์สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัด

ชายแดนใต้ 4) แนวทางการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษา ความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาภาค
วันตภาพ สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งประกอบด้วย
ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ร่างรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิด การศึกษา
ภาควันตภาพ

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิด
การศึกษาภาควันตภาพ ครั้งที่ 1 (สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิฯ)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิด
การศึกษาภาควันตภาพ ครั้งที่ 2 (สนทนากลุ่ม)

ขั้นตอนที่ 4 จำลองรูปแบบในทางปฏิบัติ (ต้นแบบของรูปแบบการนิเทศของ
อาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาภาควันตภาพ)

ระยะที่ 3 ศึกษาประสิทธิภาพรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิด
การศึกษาภาควันตภาพ สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่ง
ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทดลอง และ ประเมินประสิทธิภาพการใช้รูปแบบในทางปฏิบัติ
(ต้นแบบของรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาภาควันตภาพ)

ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงและนำเสนอ

โดยแต่ละขั้นตอนของการวิจัย มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ สำหรับการ
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร เกี่ยวกับ 1) แนวคิดการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ 2) แนวคิดบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ 3) แนวคิดการพัฒนาทางวิชาชีพ
4) บริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษา ความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ด้วย
ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) ด้วยแบบแผนผสมผสานแบบสามเส้า
(Triangulation design : Convergence Model) เป็นแบบแผนการวิจัยเชิงผสมผสาน เพื่อศึกษาหา

คำตอบให้กับคำถามวิจัย โดยแยกกันดำเนินงานและให้นำน้ำหนักความสำคัญของวิธีการวิจัยทั้งสองอย่างเท่าเทียมกัน ใช้ช่วงระยะเวลาดำเนินการวิจัยในระยะเดียว และ ดำเนินการวิจัยไปพร้อมๆกัน คำถามการวิจัย มักจะมีลักษณะเอื้อให้ใช้เทคนิควิธีการทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ในประเด็นเดียวกันเพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างแล้วสรุปตีความตอบปัญหาการวิจัยร่วมกันในลักษณะส่งเสริมเติมเต็มซึ่งกันและกัน (Creswell, 2011) ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้ 1) ปัญหาการขาดการนิเทศของอาจารย์สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ 2) วิเคราะห์สาเหตุการขาดการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ 3) จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของอาจารย์นิเทศก์สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ 4) แนวทางการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ มีรายละเอียดดังนี้

1.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร สำหรับการวิจัยในขั้นตอนนี้ คือ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,040 คน จำแนกดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาปฏิบัติการสอน เจ้าหน้าที่งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ศิริชัย กาญจนนาวาสี และ คณะ (2551 : 150-151) ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ได้กลุ่มตัวอย่าง 286 คน จากนั้นจึงมีใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) (Teddlie, 2007) คือ แบ่งประเภทของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2556 ต่อจากนั้นกำหนดตัวอย่างแต่ละประเภทตามพื้นที่ ในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้แยกเป็นจังหวัดและประเภทกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน (Without Replacement) รวมกลุ่มตัวอย่างบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2556 ทั้งสิ้น 286 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (มอ.) และ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
(มรย.) ปีการศึกษา 2556

บุคคลที่มีส่วน เกี่ยวข้อง	จำนวน							
	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง					
	มรย.	มอ.	มรย.			มอ.		
			ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
ผู้บริหาร สถานศึกษา	45	45	4	4	4	5	4	4
อาจารย์พี่เลี้ยง	225	225	21	20	20	21	21	20
อาจารย์นิเทศก์	25	25	3	2	2	3	2	2
นักศึกษา ปฏิบัติการสอน	225	225	21	20	20	21	21	20
เจ้าหน้าที่งาน ประสบการณ์ วิชาชีพครู	1	1	-	-	-	1	-	-
รวม	520	520	49	46	46	51	48	46
	1,040		286					

1.2 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 5 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ชุดที่ 2 สำหรับอาจารย์พี่เลี้ยง ชุดที่ 3 สำหรับอาจารย์นิเทศก์ ชุดที่ 4 สำหรับนักศึกษา ชุดที่ 5 สำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกฯ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา เป็นต้น โดยเป็นคำถามปลายปิดในรูปแบบตรวจรายการ (Check list) และคำถามที่ให้เติมข้อความตามความเป็นจริง

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับข้อมูลภาพรวมของปัญหาการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ ทั้งนี้แบบสอบถามบางส่วนดัดแปลงมาจาก Weahama และ Sungtong (2014) นำมาปรับปรุงและสร้างแบบสอบถามภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของไลเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดระดับปัญหาเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งกำหนดค่าคะแนนของแต่ละระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ปัญหาการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัญหาการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปัญหาการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัญหาการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปัญหาการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบประเมินความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ โดยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบประเมินความต้องการจำเป็นของอาจารย์นิเทศก์ชนิดปลายปิด มีคำถามจำนวน 30 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประเมินที่มีการตอบสนองคู่ (Dual- Response Format) (สุวิมล ว่องวานิช, 2548) ซึ่งกำหนดค่าคะแนนของแต่ละระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพจริงมีการปฏิบัติเป็นประจำ และ สภาพคาดหวัง มีการปฏิบัติเป็นประจำ
- 4 หมายถึง สภาพจริงมีการปฏิบัติบ่อยครั้ง และ สภาพคาดหวัง มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง สภาพจริงมีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง และ สภาพคาดหวัง มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง
- 2 หมายถึง สภาพจริงมีการปฏิบัติหลายๆ ครั้ง และ สภาพคาดหวัง มีการปฏิบัติหลายๆครั้ง
- 1 หมายถึง สภาพจริงมีการปฏิบัติน้อย และ สภาพคาดหวังมีการปฏิบัติน้อย

1.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

1.3.1 วิเคราะห์ตัวแปรความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ในด้านต่าง ๆ โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยตามแนวคิดความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ 3 ด้าน ตามขั้นตอนที่ 1 จากนั้นจึงกำหนดโครงสร้าง และตัวแปรที่บ่งบอกถึงความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง ตามแนวคิด 1) แนวคิดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) แนวคิดบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ 3) แนวคิดการพัฒนาทางวิชาชีพ 4) บริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ วิเคราะห์และคัดกรองตัวแปรที่เหมาะสม

1.3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ปรับปรุง แก้ไข สำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของงานวิจัย โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยการเลือกด้วยวิธีการแบบเจาะจง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 มีประสบการณ์ อายุราชการอย่างน้อย 10 ปี หรือ
- 1.2 ดำรงตำแหน่งคณบดีหรือรองคณบดีที่ดูแลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในคณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ หรือ

1.3 มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ ขึ้นไป หรือ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก หรือ

1.4 มีความเชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่งต่อไปนี้

- 1) การบริหารการศึกษา (Educational Administration) หรือ
- 2) หลักสูตรและการสอน (Curriculum and Instruction) หรือ
- 3) เทคโนโลยีการศึกษา (Educational Technology) หรือ

4) เทคโนโลยีสารสนเทศและการประเมินผลการศึกษา (Information Technology and Educational Evaluation) หรือ

5) นิเทศการศึกษา (Supervision)

โดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเป็นรายข้อ ซึ่งกำหนดคะแนนแต่ละข้อดังนี้

ถ้าเห็นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	ให้ 1 คะแนน
ถ้าเห็นที่ไม่แน่ใจว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	ให้ 0 คะแนน
ถ้าเห็นที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	ให้ -1 คะแนน

2. นำผลคะแนนที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IC (Index of Congruence) (พิสนุ พงศ์ศรี, 2549) หากค่า IC มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล 40 คน คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตามวิธีการของครอนบัท (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) (พิสนุ พงศ์ศรี, 2549 : 175) แบบสอบถามควรมีค่าความเชื่อมั่น ไม่น้อยกว่า 0.6

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้องอีกครั้ง

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงใหม่ฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการวิจัยต่อไป

1.4 วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมซองติดแสตมป์ที่จำหน่ายถึงผู้วิจัยสำหรับส่งแบบสอบถามคืน โดยกำหนดส่งแบบสอบถามคืน

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

4) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติการวิจัย

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 2) แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับข้อมูลภาพรวมของปัญหาการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 3) แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบประเมินความต้องการจำเป็น ที่เกี่ยวข้องความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้โดยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบประเมินความต้องการจำเป็นของอาจารย์นิเทศก์ชนิดปลายปิด มีคำถามจำนวน 30 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประเมินที่มีการตอบสนองคู่ (Dual- Response Format) ใช้หลักประเมินความแตกต่าง (Discrepancy Model) และ จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNImodified) (สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

จากนิยามที่กำหนดให้ความต้องการจำเป็นคือ ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ท่านคาดหวัง/คิดว่าน่าจะเป็น (I) กับสภาพที่เป็นอยู่/มีอยู่จริงในปัจจุบัน (D) ดังนั้นค่าที่เป็นไปได้ จึงมีพิสัยเท่ากับ 8.00 อธิบายได้ว่าค่าที่เป็นไปได้ต่ำสุด คือ -4.00 (1- 5) และค่าสูงสุด คือ 4.00 (5- 1) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายสำหรับความต้องการจำเป็นที่ประเมินได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ -4.00 ถึง -1.33 หมายถึง มีความต้องการจำเป็นในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ -1.33 ถึง 1.33 หมายถึง มีความต้องการจำเป็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.34 ถึง 4.00 หมายถึง มีความต้องการจำเป็นในระดับสูง

2. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

งานการวิจัยส่วนนี้เป็นงานเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่เป็นการสะท้อนถึงสภาพความเป็นจริง ประเด็นเชิงลึกที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาในกรณีการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของอาจารย์นิเทศก์ที่ทำงานในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งมีสภาพความกดดันในเรื่องความปลอดภัยเข้ามา เกี่ยวข้อง การออกแบบงานวิจัยส่วนนี้ใช้วิธีวิจัยแบบกรณีศึกษา เนื่องจากการศึกษาแบบกรณีศึกษาประกอบด้วยธรรมชาติของกรณีต่างๆ หรือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีลักษณะแตกต่างกัน หรือ สถานการณ์ทางสังคมที่มีความหลากหลาย (Yin, 2005) ผู้วิจัยใช้ชื่อสมมติ (Pseudonym) ในงานวิจัยนี้ซึ่งเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยในการรักษาความลับและการนำเสนอข้อมูล โดยกำหนดวันเวลาที่แน่นอนกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้การสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญท่านละ 1.30-2 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย อาจารย์นิเทศก์ของมหาวิทยาลัย นักศึกษาปฏิบัติการสอน อาจารย์พี่เลี้ยง เจ้าหน้าที่งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เลือกโดยการเลือกด้วยวิธีการแบบเจาะจง (Purposeful Selection) จำนวน 36 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อาจารย์นิเทศก์ (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1-10)	5	5
นักศึกษาปฏิบัติการสอน (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 11-22)	6	6
อาจารย์พี่เลี้ยง (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 23-32)	5	5
เจ้าหน้าที่งานฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 33-34)	1	1
ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 35-36)	1	1
รวม	18	18
	36	

1) อาจารย์นิเทศก์ของมหาวิทยาลัยภายใต้บริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ จะต้องเป็นอาจารย์นิเทศก์ประจำมหาวิทยาลัยภายใต้บริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 10 คน

2) นักศึกษาปฏิบัติการสอน เป็นนักศึกษาปฏิบัติการสอนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 12 คน กระจายทั้งสามจังหวัดชายแดนใต้

3) อาจารย์พี่เลี้ยง จะมีประสบการณ์เป็นอาจารย์พี่เลี้ยงไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 10 คน

4) เจ้าหน้าที่งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ทำงานประจำงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยภายใต้บริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 2 คน

5) ผู้บริหารสถานศึกษา ประจำโรงเรียนที่นักศึกษาปฏิบัติการสอนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 2 คน

2.2 เครื่องมือวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 5 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ชุดที่ 2 สำหรับอาจารย์พี่เลี้ยง ชุดที่ 3 สำหรับอาจารย์นิเทศก์ ชุดที่ 4 สำหรับนักศึกษา ชุดที่ 5 สำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกฯ รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้อง และตัวผู้วิจัยเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ทั้งนี้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ดัดแปลงเครื่องมือจาก Weahama และ Sungtong (2014) ภายใต้อำนาจหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

1) วิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหา แนวคิด เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ในด้านต่าง ๆ โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยตามแนวคิดความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ 3 ด้าน ได้แก่ ศึกษา 1) แนวคิดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) แนวคิดบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ 3) แนวคิดบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

2) การตรวจสอบเครื่องมือโดยการนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข

3) ทดลองสัมภาษณ์อาจารย์ที่ไม่ใช่ผู้ที่เกี่ยวข้องในครั้งนั้น และปรับปรุงอีกครั้ง

2.4 วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

2) เดินทาง ณ สถานที่จริง เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ เครือข่ายใจความสำคัญ (Thematic network analysis) รวมถึงอาศัยการเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้ 1) ให้รหัสข้อมูลที่ได้จากการถอดเทป 2) กำหนดประเด็นข้อมูล 3) สร้างเครือข่ายประเด็น เริ่มจากประเด็นพื้นฐาน ประเด็นรอง ไปสู่ประเด็นหลัก 4) อธิบายและสำรวจเครือข่ายใจความสำคัญ 5) สรุปเครือข่ายใจความสำคัญ 6) ตีความหรือแปลความหมายรูปแบบเครือข่าย โดยการกลับไปทบทวนคำถามการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ (Jennifer, 2001)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ระยะที่ 1 ความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบบแผนผสมผสานแบบสามเส้า (Triangulation design : Convergence Model) โดยนำผลวิจัยของการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพมาเปรียบเทียบว่าส่วนใดที่ได้ผลเหมือนกันหรือคล้ายกัน และมีส่วนใดที่ได้ผลแตกต่างกัน เพื่อพิจารณาความตรง (Validity) หรือความถูกต้องแม่นยำ สอดคล้องซึ่งกันและกันของผลการวิจัยที่ได้จากวิธีการทั้งสอง และมีผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยแบบใดที่แตกต่างออกไปจากผลการวิจัยอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งจะเป็นส่วนขยายหรือเพิ่มเติมเติมผลการวิจัยระหว่างกัน (Creswell, 2011) โดยผู้วิจัยจะตีความหมายการวิจัยที่ได้จากวิธีการทั้งสองร่วมกันโดยยึดหลักผลการวิจัยที่เหมือนกันหรือคล้ายกัน

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ โดยใช้แนวคิดการศึกษาภาควันตภาพ สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ร่างรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ โดยใช้แนวคิดการศึกษาภาควันตภาพ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ รายงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิด การศึกษาภาควันตภาพ และงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ ได้แก่ Chen และคณะ (2002) Curtis และคณะ (2002) Ogata (2006) Chiu และคณะ (2008) Yahya และคณะ (2010) Dey Casey (2005) Boyinbode และ Akintola (2008) Hwang และคณะ (2008) Zhang (2005)

2. นำแนวคิดการศึกษภาควันตภาพ ผนวกกับ ผลการวิจัยในระยะที่ 1 เพื่อแก้ปัญหาและสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ สำหรับการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู ในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ดำเนินการกร่างรูปแบบการนิเทศของ
อาจารย์นิเทศก์ ครั้งที่ 1

3. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษา
ภควันตภาพ ครั้งที่ 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิฯ จำนวน 7 ท่าน โดยการเลือกด้วยวิธีการแบบ
เจาะจง ซึ่งมีการกำหนดคุณสมบัติและลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิฯ มีคุณสมบัติดังนี้

- 1) มีประสบการณ์ อายุราชการอย่างน้อย 10 ปี หรือ
- 2) ดำรงตำแหน่งคณบดีหรือรองคณบดีที่ดูแลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ใน
คณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ หรือ
- 3) มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ ขึ้นไป หรือ มีวุฒิการศึกษา
ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก หรือ
- 4) มีความเชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่งต่อไปนี้
 - 4.1) การบริหารการศึกษา (Educational Administration)
 - 4.2) หลักสูตรและการสอน (Curriculum and Instruction)
 - 4.3) เทคโนโลยีการศึกษา (Educational Technology)
 - 4.4) นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร (Supervision and Curriculum
Development)
 - 4.5) การพัฒนาวิชาชีพครู (Teacher Professional Development)

2. เครื่องมือวิจัย

ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) เพื่อ
สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาภควันต
ภาพ สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งประกอบด้วย

ส่วนที่หนึ่ง ข้อมูลเบื้องต้น

ตอนที่ 1 คำชี้แจง

ตอนที่ 2 ข้อมูลรายละเอียดผลการวิจัยความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 3 สรุปการสังเคราะห์แนวคิดของการศึกษาภควันตภาพ (Ubiquitous
Learning)

ตอนที่ 4 นิยามการประเมินรูปแบบหรือตรวจสอบรูปแบบ ตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้านตามแนวคิดของ Gullickson (2009)

ตอนที่ 5 ร่างรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ (ครั้งที่ 2) หลังจากผ่านการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ส่วนที่สอง เป็นแบบสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ประเมินรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า ครั้งที่ 1 (สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิฯ)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดออกการศึกษาค้นคว้า ครั้งที่ 1 (สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิฯ)

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 1) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไข
- 2) ทดลองสัมภาษณ์อาจารย์ที่ไม่ใช่ผู้ทรงคุณวุฒิในครั้งนี และปรับปรุงอีกครั้ง

4. วิธีการเก็บข้อมูล

- 4.1. ทาบตามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนัดหมายวันสัมภาษณ์
- 4.2. ขอให้ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ประกาศแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิแล้วทำหนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
- 4.3. นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยในข้อ 4.2 และแบบสัมภาษณ์นำไปใช้เก็บข้อมูล โดยส่งแบบสัมภาษณ์ทางไปรษณีย์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิก่อนล่วงหน้า พร้อมนัดทั้งวันสัมภาษณ์
- 4.4. ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์เกี่ยวแนวคิดที่มีต่อรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ในประเด็นต่างๆ Gullickson (2009) ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standard)
- 2) ด้านประโยชน์จากการประเมิน (Utility Standard)
- 3) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard)
- 4) ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล (สุภางค์ จันทวานิช, 2545) ตามลำดับ

ดังนี้

- 5.1. ในด้านความเหมาะสม ใช้วิธีการนับความถี่

5.2. ในประเด็นข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้าน ใช้วิธีการจัดกลุ่มข้อมูล (Clustering) จากนั้นจึงหาความคล้ายคลึงของข้อมูล เช่น การเปรียบเทียบลักษณะที่เหมือนหรือ คล้ายคลึงของข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน

5.3. เมื่อได้ข้อค้นพบความเหมือน ความต่างของข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยจะประมวลข้อมูลเข้าด้วยกัน โดยการนำข้อมูลย่อย ๆ มาสรุปตามประเด็นขั้นตอนย่อยรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษากว้างขวาง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ โดยนับความถี่ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะคำนึงถึงกรอบแนวคิด และทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นสำคัญ

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษากว้างขวาง ครั้งที่ 2 (สนทนากลุ่ม) จำนวน 13 ท่าน โดยการเลือกผู้ปฏิบัติด้วยวิธีการแบบเจาะจง ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกผู้ปฏิบัติ ดังนี้

1.1 อาจารย์นิเทศก์ของมหาวิทยาลัยภายใต้บริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้จะต้องเป็นอาจารย์นิเทศก์ประจำมหาวิทยาลัยภายใต้บริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 6 คน

1.2. นักศึกษาปฏิบัติการสอน เป็นนักศึกษาปฏิบัติการสอนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 3 คน กระจายทั้งสามจังหวัดชายแดนใต้

1.3. ผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์พี่เลี้ยง จะมีประสบการณ์เป็นอาจารย์พี่เลี้ยงไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน

1.4. เจ้าหน้าที่งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ทำงานประจำงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยภายใต้บริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือวิจัย

ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบการสนทนากลุ่มเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณา รูปแบบการพัฒนารูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษากว้างขวาง สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 คำชี้แจง

ตอนที่ 2 ข้อมูลรายละเอียดผลการวิจัยความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 3 สรุปการสังเคราะห์แนวคิดของการศึกษากว้างขวาง (Ubiquitous Learning)

ตอนที่ 4 นิยามการประเมินรูปแบบหรือตรวจสอบรูปแบบ ตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้านตามแนวคิดของ Gullickson (2009)

ตอนที่ 5 ร่างรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ (ครั้งที่ 2) หลังจากผ่านการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 6 ตัวอย่างการทดลองรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

ตอนที่ 7 แบบประเมินรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า ครั้งที่ 2

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ร่างเครื่องมือแบบการสนทนากลุ่มตามนियามการประเมินรูปแบบหรือตรวจสอบรูปแบบ ตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้านตามแนวคิดของ Gullickson (2009) พร้อมกับการหาคุณภาพเครื่องมือโดยการนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไข

4. วิธีการเก็บข้อมูล

4.1 ทบทวนผู้ปฏิบัติที่กำหนดในข้อ 1 เพื่อตรวจสอบวันเวลาที่ว่างตรงกัน

4.2. ขอให้ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทำหนังสือเชิญเป็นผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

4.3. ส่งเอกสารประกอบการสนทนากลุ่มให้แก่กลุ่มผู้ปฏิบัติจำนวน 13 ท่าน ก่อนวันจริง 3 สัปดาห์

4.4. ขึ้นดำเนินการสนทนากลุ่มประกอบด้วย

1) เชิญอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเปิดการประชุม

2) ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการประชุม (Moderator) และมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการประชุมร่วม

3) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์และร่างรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ครั้งที่ 1 และ 2

4) ผู้ช่วยวิจัย 1 คน ผู้บันทึกถ้อยคำ (Note Taker) 2 คน ผู้บันทึกเทป 1 คน

5) ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันวิพากษ์ เพื่อกำหนดรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ เป็นการหาคำตอบว่า รูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิด

การศึกษาค้นคว้า สำหรับการศึกษาผลกระทบวิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ที่เหมาะสมนั้นควรเป็นรูปแบบใด ในประเด็นต่างๆ Gullickson (2009) ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standard)
- 2) ด้านประโยชน์จากการประเมิน (Utility Standard)
- 3) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard)
- 4) ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard)
- 6) ช่วงเวลาที่ดำเนินการสนทนาใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง
- 7) สรุปผลการประชุมโดยประธานการประชุม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล หลังเสร็จสิ้นการสนทนากลุ่ม ก็จะนำบันทึกเสียงจากเทป มาถอดความโดยละเอียดทั้งหมดเป็นตัวอักษรตามบทสนทนา เปรียบเทียบกับการจดบันทึกข้อมูลของผู้จดบันทึกทั้ง 2 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ต่อจากนั้นจึงสรุปข้อมูลในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) 2) ด้านประโยชน์จากการประเมิน (Utility Standard) 3) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) 4) ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard) นำเสนอข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ประมวลผลและเรียบเรียงนำเสนอในรูปความเรียง แต่ละหัวข้อในการวิเคราะห์จะถูกประเมินโดยเอกเทศจากผู้ช่วยวิจัย 1 คน ในกรณีที่การประเมินจากผู้วิจัยไม่สอดคล้องกัน นักวิจัยต้องแก้ปัญหาโดยการตรวจสอบข้อมูลร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง ด้วยวิธีการเช่นนี้ จึงน่าจะเชื่อได้ว่า การวิเคราะห์ในครั้งนี้ ได้ยึดข้อมูลที่ได้จากการสนทนาเป็นหลัก

ขั้นตอนที่ 4 จำลองรูปแบบต้นแบบในทางปฏิบัติ (ต้นแบบของรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์การจำลองรูปแบบในทางปฏิบัติ โดยนำผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 ผสมกับแนวคิดของ โอเพนซอร์ (Open Source) ซึ่งมีหลักคิดที่ ซอฟต์แวร์โอเพนซอร์ส สามารถได้มาซึ่งนวัตกรรม จาก วิเคราะห์กระบวนการ ผู้เขียนซอฟต์แวร์เขียนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน เปิดเผยแพร่ซอฟต์แวร์ที่ตนเองเขียนให้ผู้อื่น มีผู้เขียนซอฟต์แวร์ทั่วโลกที่สนใจพัฒนาซอฟต์แวร์ร่วมกัน ปรากฏการณ์นี้ทำให้มีการพัฒนาได้อย่างก้าวกระโดด (Bonaccorsi และ Rossi, 2003)

2. ดำเนินการจำลองรูปแบบในทางปฏิบัติ (ต้นแบบของรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า)

ระยะที่ 3 ศึกษาประสิทธิภาพรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิด การศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 3 ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินประสิทธิภาพการใช้รูปแบบในทางปฏิบัติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. คัดเลือกตัวอย่างโรงเรียน เพื่อทดลองและกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือก โรงเรียน โดยการเลือกด้วยวิธีการแบบเจาะจงจำนวน 3 โรงเรียน ดังนี้
 - 1.1 โรงเรียนตั้งอยู่ในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ และ
 - 1.2 โรงเรียนดังกล่าว มีประสบการณ์ในการเป็นหน่วยฝึกฯ ต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี และ

1.3 โรงเรียนดังกล่าว ต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นต่อการนิเทศ ของอาจารย์นิเทศก์ตามผลการวิจัยระยะที่ 1 ในประเด็นปัญหาการขาดการนิเทศของอาจารย์

2. เครื่องมือวิจัย

ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณารูปแบบการพัฒนาการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 คำชี้แจง

ตอนที่ 2 ข้อมูลรายละเอียดผลการวิจัยความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 3 สรุปการสังเคราะห์แนวคิดของการศึกษาค้นคว้า

(Ubiquitous Learning)

ตอนที่ 4 นิยามการประเมินรูปแบบหรือตรวจสอบรูปแบบ ตามมาตรฐาน การประเมิน 4 ด้านตามแนวคิดของ Gullickson (2009)

ตอนที่ 5 ร่างรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ (ครั้งที่ 2)

ตอนที่ 6 ตัวอย่างการทดลองรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้ แนวคิดการศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัด ชายแดนใต้

ตอนที่ 7 แบบประเมินรูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิด การศึกษาค้นคว้า ครั้งที่ 3

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ร่างเครื่องมือเป็นแบบแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณารูปแบบการพัฒนาารูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้าสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ตามนิยามการประเมินรูปแบบหรือตรวจสอบรูปแบบ ตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้านตามแนวคิดของ Gullickson (2009) พร้อมกับการหาคุณภาพเครื่องมือโดยการนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไข

4. วิธีการเก็บข้อมูล

4.1. ทาบทามผู้บริหารโรงเรียนที่กำหนดในข้อ 1 เพื่อตรวจสอบวันเวลาที่ว่างตรงกัน ตลอดระยะเวลาการทดลอง

4.2. ขอให้ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทำหนังสือราชการเพื่อขออนุญาต อย่างเป็นทางการ

4.3 เดินทางไปติดตั้งอุปกรณ์และเตรียมความพร้อมก่อนการทดลอง ก่อนวันจริง 1 วัน

4.4 ขึ้นดำเนินการทดลองใช้รูปแบบในทางปฏิบัติ

4.5 ประเมินประสิทธิภาพตามแนวคิด Personnel Evaluation Standards (Gullickson, 2009)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ เครือข่ายใจความสำคัญ (Thematic network analysis) รวมถึงอาศัยการเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้ 1. ให้อรรถสัข้อมูลที่ได้จากการถอดเทป 2. กำหนดประเด็นข้อมูล 3. สร้างเครือข่ายประเด็น เริ่มจากประเด็นพื้นฐาน ประเด็นรอง ไปสู่ประเด็นหลัก 4. อธิบายและสำรวจเครือข่ายใจความสำคัญ 5. สรุปเครือข่ายใจความสำคัญ 6. ตีความหรือแปลความหมายรูปแบบเครือข่าย โดยการกลับไปทบทวนคำถามการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ (Jennifer, 2001)

ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงและนำเสนอ รูปแบบการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์โดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้า สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบริบทพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

วิธีดำเนินการ

ภาพประกอบ 2 วิธีดำเนินการวิจัย